

prima instanță: S. Caraman

dosarul nr. 2ra-937/16

instanța de apel: I. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevschi

DECIZIE

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Ala Cobăneanu
Oleg Sternioală
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Arcana Viorica și recursul declarat de către Dascăl Antonina

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Arcana Viorica împotriva lui Dascăl Antonina și Dascăl Dorin cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat către reprezentantul Vioricăi Arcana, avocatul Guțu Sergiu, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Florești din 07 mai 2015 și s-a dispus scoaterea cererii de pe rol,

c o n s t a ț ă :

La 13 iunie 2011 Arcana Viorica s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Antoninei Dascăl cu privire la încasarea datoriei în mărime de 61 500 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 26 678 lei.

În motivarea acțiunii reclamanta Arcana Viorica a indicat că la 27 noiembrie 2008 Dascăl Antonina a solicitat să-i vândă materiale de construcție, cu amânarea plății pînă la data de 06 decembrie 2008, fapt pentru care a fost de acord să semneze o recipisă în acest sens și să confirme recepționarea mărfii solicitate în sumă de 61 500 lei.

După recepționarea mărfii și expirarea termenului acordat pentru achitare, Arcana Viorica a apelat la Dascăl Antonina pentru restituirea sumei de bani pentru marfa recepționată, la care ea a indicat că îi va trimite fiul de peste hotare suma de bani necesară și va achita.

Indică reclamantul că Dascăl Antonina de fiecare dată amâna sub diferite pretexte achitarea datoriei.

Astfel, deoarece Dascăl Antonina amâna achitarea datoriei și tergiversa sub diferite forme executarea obligației cu scopul expirării termenului de trei ani, pentru a nu fi posibilă acționarea sa în mod legal în instanța de judecată, Arcana Viorica s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată.

În susținerea cererii de chemare în judecată, invocă prevederile art. 512, 514, 572 alin. (2), 583 și 585 Cod Civil.

Astfel, pentru întreaga perioadă de întârziere de la 01 ianuarie 2009 și pînă la 31 mai 2011 solicită Arcana Viorica și încasarea dobânzii de întârziere conform art. 619 alin. (1) Cod civil și art. 585 Cod civil în mărime de 22 678 lei.

Cere Arcana Viorica încasarea de la Dascăl Antonina a datoriei în mărime de 61 500 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 26 678 lei, în baza recipisei din 27 noiembrie 2008 (f. d. 2, V-I).

Prin încheierea Judecătoriei Florești din 14 martie 2012, s-a atras în proces la cererea reclamantei Arcana Viorica, în calitate de intervenient accesoriu Arcana Anatol (f. d. 56-57, V-I).

Prin hotărârea Judecătoriei Florești din 10 ianuarie 2013, cererea de chemare în judecată a Vioricăi Arcana împotriva Antoninei Dascăl, intervenient accesoriu Arcana Anatol cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere a fost respinsă ca neîntemeiată și s-a menținut încheierea Judecătoriei Florești din 29 iunie 2011 privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii, pînă când hotărârea judecătorească devine definitivă, după care urmînd a fi considerată anulată (f. d. 90, 93-97, V-I).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2013, s-a admis apelul declarat de Arcana Viorica, s-a casat hotărârea Judecătoriei Florești din 10 ianuarie 2013 și s-a restituit pricina spre rejudecare primei instanțe, în alt complet de judecată (f. d. 127, 128-129, V-I).

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Florești din 18 aprilie 2014 a fost atras în proces în calitate de copîrît Dascăl Dorin (f. d. 165-167, V-I).

Prin hotărârea Judecătoriei Florești din 07 mai 2015, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Arcana Viorica împotriva Antoninei Dascăl, intervenient accesoriu Arcana Anatol cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere ca neîntemeiată. La devenirea definitivă a hotărîri s-a dispus de anulat sechestrul aplicat prin încheierea Judecătoriei Florești din 29 iunie 2011, pe averea mobilă și imobilă și sumele de bani ale Antoninei Dascăl (f. d. 237, 241-247, V-I).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2015 s-a admis apelul declarat către reprezentantul Vioricăi Arcana, avocatul Guțu Sergiu, s-a casat hotărârea Judecătoriei Florești din 07 mai 2015 și s-a dispus scoaterea cererii de pe rol (f. d. 29, 30-32, V-II).

La 24 februarie 2016, Arcana Viorica a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și

hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului Arcana Viorica a invocat că în cadrul examinării cauzei prima instanță și instanța de apel au încălcat și aplicat eronat normele de drept material și au emis actele judecătorești contestate contrar prevederilor legale, încălcări ce au dus la emiterea actelor judecătorești ilegale și neîntemeiate.

Menționează că instanța de apel neîntemeiat a examinat cererea de apel, și contrar prevederilor art. 373 CPC, nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu a constatat circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii.

Mai invocă recurenta că instanța de apel la emiterea deciziei contestate nu a ținut cont nici de faptul că în recipisă sunt indicate trei date și anume 27 noiembrie 2008 când a fost eliberată marfa, 27 noiembrie 2008 când a fost recepționată marfa și data de 06 decembrie 2008, care nu reprezintă altceva decât data scadentă de rambursare a prețului pentru marfa preluată de Dască Antonina în interesele fiului Dască Dorin și astfel, o careva somație în acest sens ca cerere prealabilă nu era oportună.

Or, în speță instanța de apel în susținerea deciziei contestate a făcut referire la prevederile art. 617 Cod civil, aplicînd astfel o lege care nu trebuia aplicată.

La 29 februarie 2016, Dască Antonina a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Florești din 07 mai 2015.

În motivarea recursului Dască Antonina a invocat că instanța de apel a nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia aplicată.

Mai indică recurenta că consideră înaintarea prezentei cererii de chemare în judecată, din numele Vioricăi Arcana neîntemeiată deoarece între părțile respective nu au existat relații juridice civile și respectiv nu există careva obligație juridică a sa de a achita o anumită sumă în beneficiul Vioricăi Arcana.

Afirmă, cu referire la art. 514 CC, art. 515 alin. (1) CC și art. 753 alin. (1) CC, că nu a negociat niciodată cu Arcana Viorica încheierea unui anumit contract sau tranzacții de vânzare-cumpărare a materialelor de construcții și respectiv nu au de unde să existe careva relații obligaționale reciproce.

Față de achitarea în mod solidar a sa cu Dască Dorin a datoriei pentru materialele de construcție indică Dască Antonina cu referire la art. 530 CC și art. 531 CC, că este neîntemeiată.

Or, ea a acționat în calitate de reprezentant al lui Dască Dorin la actul de predare-primire a materialelor de construcție, neasumându-și și alte obligații, inclusiv de plată a materialelor de construcție.

Totodată, susține Dască Antonina că părțile convenției de vânzare-cumpărare a materialelor de construcție confirmată prin recipisa din 27 noiembrie 2008 au fost indicate în mod greșit și astfel consideră legală și întemeiată hotărîrea Judecătoriei Florești din 07 mai 2015, în care instanța a stabilit că părți a convenției de vânzare-cumpărare perfectate prin recipisa din 27 noiembrie 2008 sunt Dască Dorin și Arcana Anatolie.

Afirmă că înaintarea acțiunii din numele Vioricăi Arcana este neîntemeiată, deoarece ea nu este parte a convenției de vânzare-cumpărare a materialelor de construcție și nici nu a fost împuternicită de Arcana Anatolie să înainteze din numele său o cerere de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 11 mai 2016 a considerat recursurile declarate de Arcana Viorica și Dascăl Antonina admisibile, fără a prejudicia fondul pricinii.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) și art. 444 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul declarat se judecă în limitele invocate și în baza referinței depuse de către intimat fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei motivate la 29 decembrie 2015 (f. d. 33, V-II).

La dosar sunt probe ce confirmă că Arcana Viorica a făcut cunoștință cu copia deciziei instanței de apel, la 05 ianuarie 2016 (f. d. 35, V-II), iar Dascăl Antonina la 31 decembrie 2015 (f.d. 34, V-II).

Prin urmare, recursul declarat de Arcana Viorica la 24 februarie 2016 și recursul declarat de Dascăl Antonina la 29 februarie 2016, se consideră declarate în termen.

În aceste circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție trece la examinarea propriu-zisă a cererilor de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de Arcana Viorica și Dascăl Antonina întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că decizia Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015 este ilegală, pornind de la următoarele.

Concluzia instanței de apel este contradictorie circumstanțelor cauzei, or, art. 267 lit. a) CPC, stabilește că instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul nu a respectat procedura prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară.

Actele cauzei denotă că conform recipisei anexate la materialele pricinii la 27 noiembrie 2008 Arcana Viorica a eliberat Antoninei Dascăl marfă - materiale de construcție în sumă de 61 500 lei, iar Dascăl Antonina a primit materialele de construcție la 27 noiembrie 2008, cu indicarea termenului pînă la 06 decembrie 2008 (f.d. 3, V-I).

Dascăl Antonina nu și-a respectat obligațiile sale și, prin urmare s-a generat apariția în sarcina sa a unei datorii în sumă de 61 500 lei, datoria și cuantumul acesteia fiind confirmată prin, recipisa semnată la 27 noiembrie 2008.

La 13 iunie 2011 Arcana Viorica s-a adresat cu prezenta acțiune în judecată.

La caz, instanța de recurs menționează ca fiind eronată concluzia instanței de apel precum că Arcana Viorica, nu a avut dreptul subiectiv la înaintarea acțiunii, deoarece nu a respectat calea prealabilă de soluționare a pricinii pe cale extrajudiciară.

În acest context, instanța de recurs remarcă că într-adevăr conform materialelor dosarului se constată că părțile nu au întreprins careva acțiuni în vederea soluționării prealabile a neînțelegerilor referitor la executarea obligațiilor apărute între părți, dar Arcana Viorica nu era decăzută din dreptul de a contesta în instanța de judecată, fără respectarea procedurii extrajudiciare.

În atare ordine de idei, instanța de recurs reiterează că, conform art. 617 alin. (1) Cod civil dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

În același timp, potrivit alin. (2), lit. a), e) din art. 617 Cod civil nu este necesară somație în cazul în care:

a) este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației;

e) debitorul obligației cu executare succesivă refuză sau omite în mod repetat să o execute.

Astfel, în cazul în care contractul, legea sau alte acte normative obligatorii conțin indicații concrete privitoare la o dată calendaristică a executării obligației, somația creditorului, după scadență, nu este necesară.

Prin urmare, dat fiind stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației, somația creditorului, după scadență, pînă la adresarea cu cererea de chemare în judecată, nu este necesară.

Din conținutul raporturilor juridice dintre Arcana Viorica și Dascăl Antonina rezultă cert că plata pentru marfă livrată constituie o obligație care urmează a fi efectuată pînă într-o anumită perioadă de timp.

Or, angajamentul de rambursare a prețului pentru marfa preluată de către Dascăl Antonina, pentru materialele de construcție primite de la Arcana Viorica, urma a fi executat pînă la 06 decembrie 2008.

Prin urmare, atunci cînd debitorul, în cazul în speță pîrîta refuză sau omite în mod repetat să le execute, neexecutarea acestei obligații nu mai necesită de a respecta o procedură prealabilă sub formă de somație, întrucît și din aceste motive legea în mod expres prevede că somația creditorului, după scadență, pînă la adresarea cu cererea de chemare în judecată, nu este necesară.

Cu referire la normele de drept citate și în coraport cu materialele pricinii, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel, neîntemeiat și eronat a dispus casarea hotărîrii primei instanțe și scoaterea cererii de pe rol, din motiv că nu a fost respectată procedura prealabilă, dat fiind faptul că în cazul dat a fost stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației.

Mai mult ca atît, conform materialelor cauzei rezultă că Dascăl Antonina nu recunoaște acțiunea. Astfel, în aceste circumstanțe este irațională impunerea soluționării pe cale extrajudiciară a neînțelegerilor date, odată ce este certă prezența unui litigiu.

Privitor la recursul declarat de Dascăl Antonina împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2015, Colegiul reține că din materialele dosarului rezultă cu certitudine că la 27 noiembrie 2008 conform recipisei, Arcana Viorica a eliberat Antoninei Dascăl marfă - materiale de construcție în sumă de 61 500 lei, iar Dascăl Antonina a primit materialele de construcție la 27 noiembrie 2008, cu indicarea termenului pînă la 06 decembrie 2008 (f.d. 3, V-I).

Din aceeași recipisă, rezultă că Arcana Viorica a eliberat marfa, iar Dascăl Antonina a primit-o obligîndu-se să achite suma de 61 500 lei pentru aceasta.

Incontestabil este și faptul că recipisa a fost semnată anume de Arcana Viorica și Dascăl Antonina.

Or, reieșind din constatările relatate și avînd în susținere dispozițiile art. 572 alin. (2) Cod civil, în speță incontestabil s-a stabilit că este cert faptul că Dascăl Antonina urmează să suporte efectele recipisei încheiate la 27 noiembrie 2008, în numele și pe seama sa, or, în recipisă nu este indicat că a fost investită cu dreptul de a o încheia din numele și pe seama lui Dascăl Dorin, după cum invocă aceasta, și nici nu este indicat în conținutul recipisei că o semnează în numele și interesele acestuia.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că instanța de apel a încălcat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Arcana Viorica și recursul declarat de Dascăl Antonina împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2015, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și de a crea condiții obiective și reale participanților la proces pentru

realizarea drepturilor lor procedurale și aplicând legea materială ce guvernează raportul juridic litigios să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Arcana Viorica și recursul declarat de Dascăl Antonina împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2015.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 17 decembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Vioricăi Arcana împotriva lui Dascăl Antonina și Dascăl Dorin cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Oleg Sternioală

Galina Stratulat